

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY
EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU
REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO**

1. Kontekst

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej podjęło decyzję o wystąpieniu z Unii Europejskiej

W dniu 30 marca 2019 r. Zjednoczone Królestwo opuści Unię Europejską i stanie się państwem trzecim.

Niezależnie od przewidywanego scenariusza spowoduje to znaczne niedogodności dla europejskich obywateli, przedsiębiorstw i urzędów. Rada Europejska wielokrotnie podkreślała potrzebę działań przygotowawczych, a w dniu 29 czerwca 2018 r. wystosowała ponowny apel do państw członkowskich, instytucji unijnych i wszystkich zainteresowanych stron o zintensyfikowanie prac przygotowawczych na wszystkich szczeblach i w odniesieniu do wszystkich możliwych konsekwencji¹. W niniejszym Komunikacie przedstawiono bieżące działania przygotowawcze, opisano te, które zostały podjęte do tej pory i wskazano różne wyzwania mogące mieć miejsce w przyszłości.

Trwają negocjacje umowy wyjścia

Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo są na etapie negocjowania umowy wyjścia. Postęp w zakresie tekstu prawnego osiągnięty na szczeblu negocjacji ogłoszono 19 marca 2018 r.². Obejmuje on szczegółowe ustalenia dotyczące okresu przejściowego, który potrwa do 31 grudnia 2020. Dalsze postępy ogłoszono we wspólnym oświadczeniu negocjatorów Unii Europejskiej i Zjednoczonego Królestwa w dniu 19 czerwca 2018 r.³ Mimo, iż poczyniono postępy, ważne kwestie nadal pozostają otwarte, jak te dotyczące nieprzerwanej ochrony zasobu oznaczeń geograficznych chronionych w Zjednoczonym Królestwie w okresie członkostwa w UE oraz standardów ochrony danych osobowych przekazywanych do Zjednoczonego Królestwa w okresie członkostwa w UE. Otwarte pozostają także kwestie związane z nieprzerwaną współpracą policji i sądów w sprawach karnych. Nerozwiazane pozostają sprawy dotyczące nadzoru nad umową wyjścia, w tym roli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w tym procesie. Należy dodać, że nie poczyniono żadnych postępów w uzgadnianiu mechanizmu ochronnego mającego zapobiec powstaniu „twardej granicy” na wyspie Irlandii, niezależnie od wyniku negocjacji przyszłych relacji.

Równolegle do tworzenia projektu umowy wyjścia Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo rozpoczęły prace nad treścią deklaracji politycznej, która stanowiłaby ogólne porozumienie dotyczące ram przyszłych relacji pomiędzy Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem.

¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/06/29/20180629-euco-conclusions-art-50/>.

² https://ec.europa.eu/commission/publications/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-0_en

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint_statement.pdf

Obecnie przewiduje się, że umowa wyjścia zostanie uzgodniona pomiędzy Unią Europejską i Zjednoczonym Królestwem w październiku 2018 r., wraz z deklaracją polityczną w sprawie ich przyszłych relacji. Zapewniłoby to wystarczającą ilość czasu na zgłoszenie przez Unię Europejską wniosków (Rada za zgodą Parlamentu Europejskiego) oraz ratyfikację ich przez Zjednoczone Królestwo.

Możliwe, że zostanie ustalony okres przejściowy...

Jeżeli projekt umowy wyjścia zostanie zatwierdzony przez Unię Europejską i Zjednoczone Królestwo, wówczas okres przejściowy będzie obowiązywać między datą wystąpienia (tj. 30 marca 2019 r.) a 31 grudnia 2020 r. W okresie przejściowym przepisy unijne (tzw. unijny dorobek prawny, w tym umowy międzynarodowe), w miarę ulegania zmianom nadal będą mieć zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie oraz w stosunku do niego, mimo iż kraj ten nie będzie już uczestniczył w procesie zarządzania lub podejmowania decyzji przez instytucje, organy lub agencje UE. Okres przejściowy zapewniłby więc kolejne 21 miesięcy na przygotowanie się do dnia, w którym prawo UE przestanie obowiązywać w Zjednoczonym Królestwie i w stosunku do niego.

...jednak musimy być gotowi na każdy scenariusz...

Zainteresowane strony oraz urzędy krajowe i unijne muszą przygotować się na dwa główne możliwe scenariusze:

- Jeżeli umowa wyjścia zostanie ratyfikowana przed 30 marca 2019 r., aby mogła wejść w życie w tym dniu, prawo UE przestanie obowiązywać w Zjednoczonym Królestwie oraz w stosunku do niego w dniu **1 stycznia 2021 r.**, tj. po 21-miesięcznym okresie przejściowym, którego warunki określone są w umowie wyjścia.
- W przypadku **braku porozumienia** w sprawie umowy wyjścia lub jeżeli umowa wyjścia **nie zostanie ratyfikowana** w terminie przez obie strony, nie będzie okresu przejściowego, a prawo unijne przestanie obowiązywać w Zjednoczonym Królestwie i w stosunku do niego w dniu **30 marca 2019 r.** (scenariusz określany jest również jako „brak porozumienia” lub „na krawędzi klifu”).

Ponadto, nawet w przypadku ratyfikowania umowy wyjścia i zawarcia porozumienia dotyczącego przyszłych relacji podczas okresu przejściowego, relacje te nie będą miały charakteru członkostwa w Unii. Rada Europejska wielokrotnie podkreślała, że państwo trzecie nie może mieć tych samych praw i korzystać z takich samych przywilejów jak państwo członkowskie. Z tego względu przygotowanie do sytuacji, w której Zjednoczone Królestwo stanie się krajem trzecim ma ogromne znaczenie, nawet w przypadku najbardziej dogodnego scenariusza.

...każdy scenariusz pociąga za sobą inne konsekwencje

Główne konsekwencje scenariusza 1: wystąpienie w dniu 30 marca 2019 na podstawie umowy wyjścia, włącznie z okresem przejściowym do 31 grudnia 2020

- Zjednoczone Królestwo będzie państwem trzecim.
- Kontynuacja stosowania prawa UE w Zjednoczonym Królestwie: ogólnie rzecz biorąc, prawo UE nadal obowiązywałoby w okresie przejściowym.
- Wystąpienie z organizacji instytucjonalnej: od dnia 30 marca 2019 r. Zjednoczone Królestwo nie uczestniczyłoby w procesach decyzyjnych UE, nie miałyby swoich członków w instytucjach UE, nie brałyby udziału w zarządzaniu organami i agencjami UE.
- Zarządzanie okresem przejściowym: rola instytucji UE w nadzorowaniu i egzekwowaniu prawa UE w Zjednoczonym Królestwie byłaby kontynuowana.
- Negocjacje w sprawie przyszłych stosunków: Unia Europejska powinna wynegocjować ze Zjednoczonym Królestwem porozumienie w sprawie przyszłych relacji, które najlepiej byłoby zawrzeć (uzgodnić, podpisać i ratyfikować) pod koniec okresu przejściowego i wprowadzić w życie od 1 stycznia 2021 r.

Główne konsekwencje scenariusza 2: wystąpienie w dniu 30 marca 2019 bez umowy wyjścia

- Zjednoczone Królestwo będzie państwem trzecim i prawo unijne przestanie obowiązywać w tym kraju oraz w stosunku do niego.
- Obywatele: nie byłoby konkretnych uzgodnień w odniesieniu do obywateli UE w Zjednoczonym Królestwie oraz do obywateli Zjednoczonego Królestwa w Unii Europejskiej.
- Kwestie graniczne: Unia Europejska musi stosować swoje przepisy i taryfy na granicach ze Zjednoczonym Królestwem jako państwem trzecim, w tym kontrole i odprawy celne, normy sanitarne i fitosanitarne oraz weryfikować ich zgodność z przepisami UE. Miałyby to poważny wpływ na transport pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską. Kontrole celne, sanitarne i fitosanitarne na granicach mogłyby powodować znaczne opóźnienia, np. w transporcie drogowym, a także stwarzać trudności dla portów.
- Kwestie handlowe i regulacyjne: Zjednoczone Królestwo stanie się państwem trzecim, którego stosunki z Unią Europejską byłyby regulowane poprzez ogólne międzynarodowe prawo publiczne, w tym zasady Światowej Organizacji Handlu. Stanowiłoby to znaczącą wadę w porównaniu do obecnego poziomu integracji rynku, przede wszystkim w sektorach objętych najbardziej ścisłymi regulacjami.
- Negocjacje ze Zjednoczonym Królestwem: w zależności od okoliczności prowadzących do wystąpienia bez umowy, UE może chcieć rozpocząć negocjacje z Wielką Brytanią jako państwem trzecim.
- Finansowanie ze środków UE: podmioty Zjednoczonego Królestwa przestałyby kwalifikować się jako podmioty Unii w celu otrzymywania dotacji unijnych i uczestniczenia w unijnych procedurach udzielania zamówień. O ile obowiązujące przepisy prawne nie stanowią inaczej, kandydaci lub oferenci ze Zjednoczonego Królestwa mogliby zostać odrzuceni.

2. Różnica pomiędzy działaniami przygotowawczymi a planami awaryjnymi

Rozwiązanie stosunków budowanych przez ponad czterdzieści lat nieuchronnie prowadzi do znaczących zmian w relacjach ze Zjednoczonym Królestwem na wszystkich poziomach, w tym ekonomicznych i prawnych. Działania przygotowawcze nie są w stanie zapobiec pojawieniu się zmian, będących konsekwencją decyzji Zjednoczonego Królestwa, lecz mają na celu złagodzenie ich skutków. Negocjując z Wielką Brytanią jej zorganizowane wystąpienie z unijnych szeregów Unia Europejska ma na celu ochronę interesów swoich 27 państw członkowskich, których obywatele, przedsiębiorstwa i państwa członkowskie również powinny podjąć działania przygotowawcze. **Dlatego działania te należy niezwłocznie usprawnić na wszystkich poziomach uwzględniając wszelkie możliwe konsekwencje.**

Obywatele, przedsiębiorstwa i państwa członkowskie odczuwają skutki brexitu w różnym stopniu. Poziom niedogodności zależeć będzie od wielu czynników, również od tego, czy wejdzie w życie umowa wyjścia a także od przyszłych relacji między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem.

Działania przygotowawcze polegają na przewidywaniu wszystkich możliwych scenariuszy i ocenie wszystkich związanych z nimi zagrożeń, następnie na planowaniu działań i reakcji na możliwe konsekwencje tych działań. Strony zainteresowane i władze publiczne UE powinny podjąć wszelkie możliwe i niezbędne działania, w celu zminimalizowania ryzyka w największym stopniu. Każdy musi przygotować się na zmiany, które nieuchronnie przyniesie wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej.

Określając działania, które należy podjąć, Komisja rozróżnia dwa rodzaje środków: środki przygotowawcze i plany awaryjne.

a) Środki przygotowawcze

Środki przygotowawcze będą musiały zostać podjęte w następstwie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE, niezależnie od tego, czy będzie obowiązywała umowa wyjścia, czy też nie.

Na przykład podmioty gospodarcze, które obecnie działają na podstawie zezwoleń i certyfikatów wydanych przez władze i organy Zjednoczonego Królestwa, w ramach środków przygotowawczych mogłyby składać wnioski o zezwolenia i certyfikaty w państwie członkowskim UE-27 w celu zapewnienia stałego dostępu do rynku UE.

Państwa członkowskie mogą chcieć rozważyć środki mające na celu złagodzenie dodatkowych obciążeń administracyjnych wynikających z nowych środków kontroli granicznej oraz wzrostu liczby wniosków o licencje lub certyfikaty UE27, składanych przez podmioty gospodarcze.

Na poziomie unijnym przykładem działań przygotowawczych jest przeniesienie zdecentralizowanych agencji z siedzibą w Londynie i ponowne przydzielenie zadań przez władze Zjednoczonego Królestwa władzom UE. Są one niezbędne bez względu na jakiegokolwiek porozumienie ze Zjednoczonym Królestwem, ponieważ nie jest możliwe powierzenie państwu trzeciemu takich zadań Unii lub uczynienie go gospodarzem organów Unii.

b) Plany awaryjne

Mimo, że prawo unijne pozostaje niezmienione niepewność procesu negocjacji wymaga odzworowania wszystkich scenariuszy.

Planowanie awaryjne polega na przewidywaniu środków, których zastosowanie może okazać się konieczne w celu złagodzenia skutków, które z pewnością pojawią się w dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE bez umowy wyjścia, a zatem bez okresu przejściowego (30 marca 2019 r.).

Środki awaryjne miałyby charakter tymczasowy i obowiązywałyby do czasu wejścia w życie długoterminowych rozwiązań. Środki awaryjne nie mogą zapewnić takich samych rezultatów jak zorganizowane wystąpienie wynegocjowane na mocy umowy wyjścia. Nie są też w stanie odtworzyć obecnej sytuacji, w której Zjednoczone Królestwo jest państwem członkowskim.

Plany awaryjne przygotowane na wypadek wystąpienia najbardziej dotkliwych konsekwencji nie są oznaką nieufności wobec prowadzonych negocjacji. Komisja poświęca znaczne środki i podejmuje duże starania, aby osiągnąć porozumienie. To pozostaje naszym celem. Jednak wyniku negocjacji nie da się przewidzieć.

Środki awaryjne niekoniecznie muszą obejmować działania legislacyjne na poziomie UE. Mogą wchodzić w zakres odpowiedzialności państw członkowskich, w zależności od obszaru kompetencji. Na przykład w obszarze ceł właściwie nie byłoby potrzeby wprowadzania poprawek do unijnego kodeksu celnego, ponieważ obejmuje on już przepisy dotyczące państw trzecich; może zaistnieć konieczność wdrożenia środków awaryjnych na poziomie krajowym, aby sprostać ryzyku długich kolejek pojazdów oczekujących na dopełnienie procedur celnych. Według ram prawnych unijnego kodeksu celnego środki awaryjne powinny być opracowywane i wdrażane w skoordynowany sposób.

3. Kto powinien się przygotować?

Przygotowania do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE dotyczą nie tylko instytucji Unii Europejskiej. Stanowią one wspólny wysiłek na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, obejmujący także podmioty gospodarcze. Wszystkie zainteresowane strony muszą zaangażować się w przygotowania do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE, co pozwoli złagodzić najgorsze skutki ewentualnego scenariusza „na krawędzi klifu”.

Przygotowania powinny podjąć przede wszystkim podmioty prywatne, podmioty gospodarcze oraz specjaliści

Można odnieść wrażenie, że brexit odbywa się na wysokim i raczej abstrakcyjnym poziomie między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską. Jednakże jego konsekwencje będą wyraźnie odczuwalne przez obywateli, specjalistów i podmioty gospodarcze. Gospodarki państw członkowskich są ze sobą ściśle powiązane dzięki jednolitemu rynkowi i zintegrowanym, transgranicznym łańcuchom dostaw oraz rozbudowanemu systemowi usług transgranicznych. Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa ze struktur unijnych może mieć zatem znaczący wpływ na podmioty gospodarcze.

Istotne jest, aby firmy każdej wielkości, również małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), już teraz podejmowały działania przygotowawcze. **Podmioty prywatne, podmioty gospodarcze i specjaliści muszą wziąć odpowiedzialność za swoją własną sytuację, ocenić ewentualny**

wpływ scenariusza „na krawędzi klifu” na model prowadzonej przez nich działalności, a także podjąć niezbędne decyzje gospodarcze oraz zakończyć wszystkie niezbędne procedury administracyjne przed dniem 30 marca 2019 r. Na ten dzień muszą być przygotowani obywatele, na których skutki brexitu będą mieć wpływ oraz instytucje administracji publicznej, które świadczą im usługi.

Ewentualne pytania należy kierować do właściwych organów. Stowarzyszenia przemysłowe – zarówno na szczeblu UE, jak i na poziomie krajowym/regionalnym – mają do odegrania kluczową rolę w przekazywaniu informacji na temat podejmowania środków przygotowawczych swoim członkom, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom. Ambasadory, konsulaty i instytucje działające w służbie ludności również mają ważną rolę do odegrania w kwestii informowania obywateli.

W związku z tym należy przypomnieć, że ramy regulacyjne UE mające zastosowanie do państw trzecich już obowiązują i powinny być znane zainteresowanym stronom. Wspomniane ramy prawne w dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE pozostają niezmienione. Komisja opublikowała stosowne powiadomienia w celu przypomnienia zasad mających wejść w życie, gdy Zjednoczone Królestwo stanie się państwem trzecim.

Organy władzy publicznej są uprawnione do zapewnienia wsparcia i dostarczenia wskazówek w celu jak najbardziej przejrzystego wyjaśnienia systemu prawnego, który będzie regulował stosunki między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem. Władze publiczne mogą również wprowadzać niezbędne zmiany w ramach prawnych, aby zapewnić ich płynne funkcjonowanie w Unii Europejskiej. Jednakże wspomnianych ram prawnych nie można dostosować do indywidualnych potrzeb i konkretnych interesów handlowych.

Wiele firm przenosi swoje siedziby do UE lub rozwija swoją działalność w UE. Niektóre firmy wyrażały obawy, że niezorganizowane wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE może mieć wpływ na ich działalność lub model biznesowy. Niektóre firmy obawiają się na przykład konieczności wymiany zezwolenia brytyjskiego na zezwolenie wydane przez władze lub organ UE. Indywidualni specjaliści mogą być zmuszeni do wymiany zezwolenia brytyjskiego na zezwolenie wydane w państwie członkowskim UE lub do ubiegania się o uznanie w państwie członkowskim UE ich kwalifikacji zawodowych uzyskanych w Wielkiej Brytanii. W związku z tym za pośrednictwem not informacyjnych zachęca się ich do podjęcia niezbędnych działań tak szybko, jak to możliwe.

Unia Europejska, władze krajowe i regionalne oraz organizacje handlowe opublikowały informacje uzupełniające i opracowały narzędzia pomagające osobom fizycznym i przedsiębiorstwom. Jednak konieczne są dalsze wysiłki zorientowane w szczególności na małe i średnie przedsiębiorstwa.

Od sprzedaży wewnątrzspółnotowej do handlu ze Zjednoczonym Królestwem jako państwem trzecim: przygotowanie do nowych procedur

Handlowcy działający na arenie międzynarodowej mają świadomość, co oznacza handel z państwami trzecimi spoza Unii Europejskiej w zakresie zgłoszeń celnych, kontroli sanitarnych i fitosanitarnych (SPS) itp. Są również świadomi wymogów dotyczących wprowadzania produktów z państw trzecich na jednolity rynek Unii, na przykład w zakresie formalności związanych z importem, a także w zakresie zgodności z obowiązującym prawem unijnym i procedurami oceny zgodności. Wiele przedsiębiorstw nie ma jednak doświadczenia w handlu z państwami trzecimi, ponieważ prowadzą wyłącznie handel na jednolitym rynku bez granic. Dotarcie do tych firm jest obarczone szczególnymi trudnościami, jednak wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, wywiera największy wpływ właśnie na nie: będą musiały zacząć stosować procedury, do których nie są przyzwyczajone, ale które obowiązują w handlu z państwami trzecimi.

Informacje na temat handlu z państwami trzecimi są dostępne na stronie internetowej Komisji⁴. Ponadto rządy narodowe, na przykład Austrii, Irlandii i Holandii, utworzyły dedykowane strony internetowe, aby pomóc firmom w ocenie wpływu i/lub nowych procedur, które zostaną wdrożone po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE.

Państwa członkowskie, władze krajowe i regionalne mają do odegrania ważną rolę...

Fakt, iż Zjednoczone Królestwo stanie się państwem trzecim będzie mieć znaczący wpływ na Unię Europejską jako całość. Jednak skutki brexitu dla poszczególnych państw członkowskich będą różnić się w zależności od bliskości geograficznej i stopnia powiązań gospodarczych ze Zjednoczonym Królestwem, na przykład w odniesieniu do wspólnej infrastruktury lub kontroli przepływu towarów i osób.

Państwa członkowskie na wielu obszarach polityki dzielą kompetencje ustawodawcze z Unią Europejską, a ich władze krajowe i regionalne są odpowiedzialne za wdrażanie i egzekwowanie unijnego dorobku prawnego. Konieczne będą dostosowania do przepisów krajowych i wytyczne dla zainteresowanych stron, a także znaczne inwestycje w personel i infrastrukturę (np. kontrole celne, sanitarne i fitosanitarne na granicach, właściwe organy odpowiedzialne za konkretne procedury itp.). W przygotowaniu powinny być zaangażowane władze regionalne, zwłaszcza te posiadające uprawnienia ustawodawcze, a także władze lokalne.

Szczegóły i praktyczne aspekty działań przygotowawczych omawiane są przez ekspertów 27 państw członkowskich UE podczas seminariów technicznych organizowanych przez Komisję. Te nieformalne seminaria stanowią dla Komisji platformę do udzielania wyjaśnień dotyczących na przykład treści zawiadomień. Umożliwiają także państwom członkowskim zgłaszanie problemów, zadawanie pytań i dzielenie się najlepszymi doświadczeniami. Odgrywają zasadniczą rolę w kreowaniu rozwiązań na poziomie Europy dla wskazanych problemów.

⁴ <http://madb.europa.eu/madb/servicesForSME.htm> która będzie aktualizowana w zakresie informacji o Zjednoczonym Królestwie we właściwym czasie, w zależności od wyniku negocjacji.

Oprócz dyskusji na szczeblu UE niektóre państwa członkowskie przeprowadziły kompleksową analizę lokalnych potrzeb w zakresie zmian legislacyjnych i innych dostosowań ich instrumentów prawnych. Niektóre z nich opracowały narzędzia wspierające podmioty gospodarcze działające na ich terenie w przygotowaniach do brexitu.

Na irlandzkiej stronie internetowej „prepareforbrexit.com” znajdują się informacje, pozwalające ocenić, jaki wpływ będzie mieć brexit na funkcjonowanie MŚP. Dostępne są również informacje na temat wydarzeń związanych z brexitem oraz pomoc dla przedsiębiorców. Irlandia oferuje również małym i średnim przedsiębiorstwom dofinansowanie do 5000 EUR na wydatki związane z podejmowaniem działań przygotowawczych do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE (np. przygotowywanie planów, uczestnictwo w wydarzeniach, nawiązywanie nowych kontaktów w przypadku zapotrzebowania na alternatywnych dostawców itp.).

Władze holenderskie stworzyły internetowy „analizator wpływu brexitu”, który MŚP mogą wykorzystać do oceny istotnych dla nich ewentualnych utrudnień związanych z brexitem.

...wspólnie z instytucjami UE, Komisją Europejską i agencjami UE

UE zapewnia państwom członkowskim suwerenność tworząc spójne ramy działalności dla państw członkowskich i zainteresowanych stron. Mimo że Unia Europejska ma wyłączne kompetencje do stanowienia prawa w niektórych obszarach (np. cła, handel, rybołówstwo), a dzieli się kompetencjami z państwami członkowskimi w innych, (np. rynek wewnętrzny, transport, energia, bezpieczeństwo), jej uprawnienia do wprowadzania środków przygotowawczych i środków awaryjnych są w wielu przypadkach ograniczone do podnoszenia świadomości i ułatwiania dyskusji oraz działań przygotowawczych przez zainteresowane strony.

Komisja określiła kilka kierunków prac, w których działania leżą w zakresie jej kompetencji.

a) Zmiany legislacyjne i inne instrumenty

Pierwszy kierunek prac polega na kompleksowym **przeoglądzie dorobku prawnego Unii** w celu określenia środków prowadzących do ujednoczenia sytuacji w różnych sektorach i obszarach polityki. Takie działanie może zapewnić sprawne funkcjonowanie przepisów unijnych w 27 państwach członkowskich po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE.

W początkowym etapie Komisja skupiła się na niezbędnych zmianach legislacyjnych, które mają zostać przyjęte przez Parlament Europejski i Radę, i określiła osiem środków, które będą wymagać dostosowania niezależnie od wyniku negocjacji dotyczących wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE ⁵. Ze względu na harmonogram prac, postępy w sprawie tych wniosków legislacyjnych powinny być osiągnięte szybko, aby umożliwić ich przyjęcie z odpowiednim wyprzedzeniem przed 30 marca przyszłego roku.

⁵ https://ec.europa.eu/info/files/brexit-legislative-preparedness-proposals_en

Należy podkreślić, że z punktu widzenia prawnego nie jest konieczna zmiana lub usunięcie z obowiązującego prawodawstwa UE wszystkich odniesień do Zjednoczonego Królestwa lub jego instytucji i podmiotów. Tego typu odniesienia staną się po prostu nieaktualne i zbędne po brexicie. Odpowiednie modyfikacje można będzie uwzględnić w przyszłości, przy okazji aktualizacji i wprowadzania zmian do tych aktów prawnych z innych powodów.

Ponadto Komisja może podjąć dodatkowe niezbędne działania, korzystając z przyznanych jej przez Parlament Europejski i Radę uprawnień w zakresie podstawowych instrumentów legislacyjnych, w celu przyjęcia aktów wykonawczych lub delegowanych. Obszar ten jest obecnie przedmiotem dogłębnej analizy prowadzonej przez Komisję.

Komisja zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady z prośbą o przedstawienie propozycji związanych z priorytetowym podejściem do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE.

b) Noty informacyjne dotyczące środków przygotowawczych opracowane przez służby Komisji

Pod koniec 2017 r. Komisja rozpoczęła publikowanie **not technicznych** określających prawne i praktyczne konsekwencje brexitu. Mają one na celu podnoszenie świadomości nt. obszarów, które będą wymagały podjęcia działań przez państwa członkowskie i zainteresowane strony. Noty zostały opracowane przez służby Komisji, w niektórych przypadkach także we współpracy z właściwą agencją UE. Noty zostały opublikowane na stronie internetowej Europa website¹⁶, a zatem są publicznie dostępne.

Noty określają sytuację, jaka nastąpi w danym sektorze po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE. Informacje te zostały opracowane w oparciu wyłącznie o sytuację faktyczną i prawną, która miałaby miejsce po wystąpieniu w przypadku braku umowy wyjścia. Nie zawierają żadnej interpretacji dotyczącej wyniku negocjacji lub jego wpływu na przepisy w konkretnym sektorze. Jeżeli sytuacja prawna ulegnie zmianie w związku z zawarciem umowy wyjścia lub ze względu na zmianę stosownych przepisów, noty zostaną odpowiednio dostosowane. W przypadku, gdy przestaną mieć znaczenie zostaną wycofane.

Dotychczas Komisja opublikowała 68 not m.in. z zakresu zdrowia i bezpieczeństwa żywności, transportu, stabilności finansowej i usług finansowych, środowiska, rynku wewnętrznego, ceł, prawa cywilnego, prawa spółek i kwalifikacji zawodowych. W przypadku niektórych dziedzin oprócz not publikowane są Pytania i Odpowiedzi zamieszczane na stronie internetowej poszczególnych dyrekcji generalnych Komisji i służb Komisji lub agencji UE.

c) Proces relokacji dla agencji i organów UE

Kwestie instytucjonalne i budżetowe to kolejne istotne zagadnienia analizowane przez Komisję. W niektórych przypadkach zostały już podjęte niezbędne kroki. Przykładem jest przeniesienie dwóch **agencji posiadających siedzibę w Londynie**: Europejskiej Agencji Leków i Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, które przeniosą się i od dnia 30 marca 2019 r. będą działać odpowiednio w Amsterdamie i Paryżu.

Zmiana lokalizacji lub przeniesienie zadań z powodu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE są niezbędne w przypadku innych podobnych obszarów, takich jak zmiana

lokalizacji Centrum Monitorowania Bezpieczeństwa Galileo lub przeniesienie zadań unijnych laboratoriów referencyjnych ds. niektórych chorób zwierzęcych i bezpieczeństwa żywności z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie do laboratoriów w 27 państwach członkowskich UE. Prace związane ze zmianą lokalizacji i ponownym przydzieleniem zadań będą musiały zostać sfinalizowane do dnia 30 marca 2019 r. Wynika to z faktu, że nawet jeśli zostaną podjęte ustalenia przejściowe, po dacie wystąpienia nie będzie możliwe powierzenie państwu trzeciemu tego typu zadań unijnych i nie będzie ono mogło być gospodarzem organów UE.

d) Inne kierunki pracy

Komisja prowadzi prace również w innych obszarach, pracuje m. in. nad bardzo praktycznym aspektem przygotowania wewnętrznego, a mianowicie odłączeniem i dostosowaniem **baz danych i systemów informatycznych** oraz innych platform komunikacji i wymiany informacji, do których Zjednoczone Królestwo nie powinno już mieć dostępu.

Ponadto Komisja analizuje potrzeby w zakresie **przygotowania zewnętrznego**, m. in. konsekwencje wystąpienia dla umów międzynarodowych, których stroną jest UE (niezależnie od tego, czy wraz z państwami członkowskimi UE lub za pośrednictwem państw członkowskich UE) i które obowiązują w wielu obszarach polityki objętych prawem Unii. UE zamierza powiadomić swoich międzynarodowych partnerów o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa, gdy uzyska wystarczającą pewność co do wyniku toczących się negocjacji w sprawie brexitu.

Na końcu przedstawicielstwo Komisji w Zjednoczonym Królestwie zostanie zamknięte, a w dniu 30 marca 2019 r. zostanie otwarta **Delegatura Unii Europejskiej w Zjednoczonym Królestwie**.

4. Podsumowanie

Przygotowanie do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, niezależnie od możliwego scenariusza, dotyczy wszystkich. Brexit wpłynie na wzajemne stosunki i przyniesie znaczące skutki dla obywateli i przedsiębiorstw 27 państw członkowskich UE. Niektóre zmiany są nieuniknione.

Dlatego ważne jest, aby w odpowiednim czasie podjąć niezbędne działania i aby wszyscy – obywatele, przedsiębiorstwa, państwa członkowskie i instytucje UE – podjęli kroki niezbędne do osiągnięcia stanu gotowości i zminimalizowania negatywnego wpływu, który będzie mieć na nich brexit.

Komisja wzywa Parlament Europejski i Radę do priorytetowego potraktowania wniosków ustawodawczych związanych z wystąpieniem, aby akty mogły zacząć obowiązywać w dniu wystąpienia.

Komisja będzie kontynuować i rozszerzać działania przygotowawcze traktując je jako priorytetowe. Komisja wyraża gotowość dostosowania się do przebiegu negocjacji, aby jak najlepiej służyć 27 państwom członkowskim, obywatelom i przedsiębiorstwom. Komisja dokona kontroli sytuacji po posiedzeniu Rady Europejskiej (art. 50) w październiku 2018 r.

Bezpieczeństwo żywności – przygotowania do brexitu

Kiedy Zjednoczone Królestwo stanie się państwem trzecim i w przypadku braku umowy ustalającej inne warunki, ścisłe przepisy unijne dotyczące wymogów sanitarnych i fitosanitarnych (SPS) oraz kontroli zwierząt, roślin i ich produktów będą mieć zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa tak, jak do każdego innego państwa trzeciego.

W przypadku importu zwierząt, roślin i ich produktów ze Zjednoczonego Królestwa do Unii Europejskiej będą obowiązywać następujące zasady:

- Wymiana handlowa może odbywać się po ustanowieniu warunków sanitarno-fitosanitarnych (SPS) dla odpowiednich produktów rolno-spożywczych oraz po ustaleniu odpowiednich wymagań dotyczących certyfikacji i kontroli.
- Należy wdrożyć infrastrukturę fizyczną, aby umożliwić przemieszczanie zwierząt i produktów odzwierzęcych (w tym żywności pochodzenia zwierzęcego) oraz roślin i produktów roślinnych przez punkty kontroli granicznej (BIP) w portach morskich lub na lotniskach, zgodnie z przepisami UE. Zakres istniejących stanowisk pracy może ulec rozszerzeniu, może również wystąpić potrzeba zatrudnienia nowego personelu.

Opublikowano 10 not informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości przedsiębiorców. Zorganizowano także seminarium ekspertów technicznych z 27 państwami członkowskimi UE oraz spotkania z zainteresowanymi stronami.